

GRAMEX

press

2020
2

Muusikoille koitti
keikaton kevät

Rockia tehdään
yhä suomeksi

Tuhansien konserttien
Veikko Ahvenainen

Alma:
laulamisen tuo turvaa

Genelec RAW

Päättä rouhea, sisältä huippuunsa hiottu.

Yhdistimme Suomessa suunnitellun klassikkosoundin industrial-henkiseen muotoiluun ja vastuulliseen ajatteluun.

Alumiinista valmistettuihin koteloihimme käytettävästä alumiinista noin 94% on kierrätettyä materiaalia. Tärkeimmät lähteet ovat juomatölkit, vanhat autonosat ja uusien alumiiniosien ja -komponenttien valmistuksesta syntyvä ylijäämä. Harri Koskisen kädenjälkenä syntyi pelkistetty ja levollisesti muotoiltu kotelo, jonka uusin versio hohkaa raa'an alumiinin rouheaa kauneutta. Se on entistäkin ekologisempi RAW-malli, jonka kotelot eivät vaadi maalausta tai muita ympäristöä kuormittavia pintakäsittelyjä. Genelec RAW paljastaa kaiken, myös äänen salaisuudet.

Lahjoitamme osan jokaisen myydyin RAW-tuotteen hinnasta Audio Engineering Societylle (AES). Haluamme tukea AES:n urauurtavaa toimintaa audio-alan kansainvälisen tieteen ja teknologian kehityksen parissa. Lisätietoja: genelec.fi/kestava-kehitys-ja-laatu

GENELEC® | RAW

Intro

Teksti: Riikka Hiitonen ja Lauri Kaira

Yhdysvaltalaismuusikko
DaBaby eli Jonathan
Lyndale Kirk.

KUVA: UNIVERSAL MUSIC

Suomalaisia Billboard-ykkösessä

Helsinkiläinen tuottajakaksikko **MVAbeats** ja **JAYSTON** olivat mukana tekemässä yhdysvaltalaisräppäri **Da-Babyn** *Blame It On Baby* -albumin nimikkoraitaa. Huhtikuussa levy nousi Billboard-albumilistan ykköseksi.

Kovassa nosteessa olevan räppäriin ensimmäisen Suomen keikan piti olla nyt peruutetussa Ruisrockissa. Suomalaisartistejä ainoastaan **Teemu Brunila** on aiemmin ollut mukana kirjoittamassa Billboard-listaykköstä. ●

Maailman suurimmat konserttiurut

Helsingin Musiikkitaloon valmistuvat maailman suurimmat konserttisaliurut vuoden 2023 alussa. Ne rakentaa itävaltalainen Rieger Orgelbau. Urkujen miljoonan euron alkupääoman lahjoitti säveltäjä **Kaija Saariaho**.

Hanketta tukevat lisäksi Yle, Helsingin kaupunki, Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä useat säätiöt. Samalla järjestetään Kaija Saariaho -urkusävellyskilpailu, jonka satoa kuullaan konserttisarjassa vuonna 2023. ●

KamuKanta avaa Livelavan

Kansanmusiikin ja kansantanssin edistämiskeskuksen ylläpitämä verkkosivusto kansanmusiikkikansantanssi.fi muuntuu kamuKanta.fi-sivustoksi. Sen Livelavalle voi jättää linkkejä live-esityksiin tai videoihin.

Sivustolta löytyy lisäksi uutisia sekä tietoa kansanmusiikin ja kansantanssin alan toimijoista, tapahtumista ja julkaisuista. Tunnukset hankineet voivat itse lisätä tietoa sivuille. ●

Urkujen erikoisuus on näkyviin jätetty putkisto, suunnittelijoiden tavoittelema orgaaninen julkisivu.

KUVA: RIEGER ORGELBAU

Adressi taiteilijan työttömyysturvasta

Sosiaali- ja terveysministeri **Aino-Kaisa Pekoselle** luovutettiin 4.6. adressi, jossa 8 500 allekirjoittajaa ja parikymmentä taiteilijajärjestöä vaati nopeaa korjausta taiteilijan työttömyysturvaan.

Työtön taiteilija ei välttämättä saa lainkaan työttömyyskorvausta. Syyinä on tekijänoikeuskorvausten virheellinen yhteensovitus työttömyyskorvausten kanssa. Ennen työttömyyttä tehdyn työn tuottamat tekijänoikeuskorvaukset saattavat nykyisin

leikata taiteilijan työttömyyskorvaukset kokonaan pois.

Lainsäädäntö kohtelee niitä samalla tavalla kuin työttömyysaikana ansaittua palkkaa. Tekijänoikeusjärjestöjen keräämät korvaukset ovat kuitenkin käyttökorvauksia eivätkä palkkaa. Siksi tekijänoikeuskorvaukset eivät myöskään kerrytä työttömyysetuuksia.

Gramex on yksi adressin käynnistäjistä ja hanketta koordinoi Luovan työn tekijät ja yrittäjät LYHTY. ●

Intro

Teksti: Riikka Hiltunen ja Lauri Kaira

JULIA PALMU. KUVA: DANIEL GUTIERREZ

Julia Palmu (vas.) laulaa kolumbialaislevyllä ja Folk'Avant teki pelimusiikkia.

FOLK'AVANT. KUVA: SARA BJÖRKEGREN

Pelit, sarjat ja musiikki

Ruotsalais-suomalainen kansanmusiikkitrio Folk'Avant julkaisi vappuaattona *Jorvik Lullaby* -singlen tilaustyönä Star Stable -ratsastussimulaatiopeliin. Sillä on kymmeniä miljoonia pelaajia ympäri maailmaa.

Julia Adal -nimellä musiikkia tekevän **Julia Palmun** ääni puolestaan soi miljoonayleisölle kolumbialaisessa *Enfermeras*-sarjassa. Hän oli mukana kirjoittamassa sarjaan synkronoitua kolumbialaisen **Juan Astronautan** kappaletta, ja laulaakin sillä. ●

©-DAY-kampanja ylitti tavoitteet

Uudistunut tekijänoikeuspäivä eli ©-DAY-kampanja tavoitti jopa 2,4 miljoonan suomalaisen huomion.

Mukaan liittyi kansalaisten lisäksi satoja organisaatioita, muun muassa Patenti- ja rekisterihallitus, Radiomedia, Kansalliskallio, Sanoma-lehtien Liitto, Suomen Journalistiliitto, Kulta ry ja Taiteen edistämiskeskus Taika.

Tekijänoikeuspäivän keksi ja kehitti Suomeen Luovan työn tekijät ja yrittäjät LYHTY. Nykyisin sen järjestämisestä vastaa Tekijänoikeusakatemia ry, johon kuuluvat Lyhdyn jäseninä olevat tekijänoikeusjärjestöt eli Gramex, Teosto, Kopiosto, Kuvasto, Sanasto ja APFI.

Tekijänoikeusakatemian puheenjohtajan **Tommi Nilssonin** mukaan kampanja ylitti sille asetetut tavoitteet. "Ensimmäisen uudistetun kampanjavuoden tulokset ylittivät asetetut tavoitteet yli tuplaten – jopa näin poikkeusoloissa." ●

KUVA: SAARA KUVMÄKI

Maailma kylässä -festivaali jättää ensi vuonna Rautatien ja Kaisaniemen.

Maailma kylässä muuttaa ja muuttuu

Maailma kylässä -festivaali siirtyi ensi vuonna Helsingin Kaisaniemestä Suvilahteen, jossa saa käyttöön monipuoliset sisätilat. Festivaali etsi uutta nimeä touko-

kuun lopussa päättyneen kilpailun avulla. 25-vuotias tapahtuma toteutetaan Suvilahdessa 29.–30.5. 2021. ●

KUVA: SARI NIEMI / LEHTIKUVA

Pave Maijaseen kappale *Pida huolta* julkaistiin vuonna 1981. Tässä Maijaseen vuonna 1983.

Korona vei kuorot verkkoon

Suomessa syntyi tänä keväänä virtuaalikuorobuumi. Ensimmäisten etänä toteutettujen kuoroesitysten joukossa levisi Vaskivuoren lukion kamarikuoron esittämä *Pelottomien riemulaulu*. Sen sävelsi **Jussi Chydenius** ja sanoitti **Julia Junttila**.

Suomen suurin virtuaalikuoro puolestaan julkaisi version **Pave Maijaseen** kappaleesta *Pida huolta* huhtikuun puolessa välissä. Aventuren -showkuoron masinoimassa virtuaali-

kuorossa esiintyy 1 120 laulajaa 12 eri maasta ja Veteraanien muistopäiväksi syntyi 1 075 laulajan versio *Finlandia*-hymnistä. ●

Creative Nordic suuntaa Yhdysvaltoihin

Musiikkiviennin kulttuurinmuutokseen panostava Creative Nordic Oy Ltd on solminut kansainvälisen kumpu-panuussopimuksen newyorkilaisen Mondo.NYC Music & Tech -konferenssifestivaalin kanssa. Se pyrkii tarjoamaan uutta ajattelua vanhojen rakenteiden tilalle.

Creative Nordic aloitti yhteistyön myös yhdysvaltalaisen Guild of Music Supervisorsin kanssa. Kiiltaan kuuluu yhdysvaltalaisia sync-ammattilaisia ja päätöksentekijöitä. Sync-sopimukset mainoksiin, elokuvaan ja tv-sarjoihin ovat osoittautuneet hyviksi ponnahduslaidoiksi itsenäisille artisteille ja säveltäjille. ●

G LIVELAB TAMPERE. KUVA: ANKO

G Livelab Tampere palkittiin

Tampereen G Livelab päihitti muun muassa Berliinin filharmonian ja Lontoon Royal Operan konserttisalien kilpailussa. Mondo DR Awards myönsi ykköspalkinnon G Livelab Tampereelle sekä klubin äänentoistosta vastaavalle Genelec Oy:lle.

Ehdokasesittelyn mukaan G Livelab Tampere tarjoaa ainutlaatuisen elävän musiikin kokemuksen korkealaatuisella ja joustavalla konserttiäänijärjestelmällään. Keikka- paikkaa hallinnoi Livelaboratorio Tampere Oy, jonka omistaa Musiikkien liitto. ●

Pääkirjoitus

LAURI KAIRA
Päätoimittaja

Puhalletaan yhteen hiileen

Korona iski kovasti musiikkialaan. Gramex on pyrkinyt auttamaan hädässä eri tavoin. Toukokuussa Gramex teki tukipaketin, jossa 1,8 miljoonaa euroa menee kentälle eri reittejä.

Muusikot saavat sitä muun muassa korona-apurahoina Musiikkojen liiton applikaation kautta. Musiikkituottajille apu taas menee pääosin aikaistettuna tilityksinä elokuussa.

Lahjoitusten lisäksi Gramex siirsi yhdeksän miljoonan euron kevätilityksen peräti kuukautta aikaisemmaksi. Etätyönä se oli henkilökunnalta iso puristus.

Gramex tekee omalla tontillaan, mitä pystyy. Se ei kuitenkaan riitä. Nyt tarvitaan sekä yhteen hiileen puhaltamista että yhteiskunnan tukea.

Suomen musiikkialan kokonaisarvo on viimeisen selvityksen mukaan miljardin euron luokkaa. Kotimaan markkina on 945 miljoonaa euroa ja vienti 78,5 miljoonaa. Suurimmat alueet ovat elävä musiikki, ääniteala ja musiikin opetus. Tämän päälle tulevat vielä muun muassa laite- ja soitinkauppa.

Korona on vaikuttanut suoraan tai välillisesti meihin kaikkiin. Nyt tarvitaan yhteen hiileen puhaltamista.

Gramex allekirjoitti ja tukee Music Finlandin toimenpidesuunnitelmaa musiikkialan kriisi- apuun ja elvytykseen. Lisäksi olimme mukana käynnistämässä adressihanketta, jolla ajetaan taiteilijoille tasavertaista työttömyysturvaa.

Muitakin toimenpiteitä tarvitaan nopeasti. Musiikki on suomalaisille tärkeää myös jatkossa. Pidetään yhdessä huolta siitä, että tästä nousemme. ●

Yhdessä uuteen nousuun.

KUVA: ANTTINTYNNÄ

ALMA

- Alma-Sofia Miettinen.
- Syntynyt 1996.
- Ensisingle *Karma* (2016).
- Albumi *Have U Seen Her?* (2020).
- Suomi-palkinto 2017.
- Neljä Emma-palkintoa.

Vähemmistöjen ja vähävaraisten ääni

Kaikki on ollut nopeaa, Alma sanoo. Laulaminen on kuitenkin aina tuonut hyvää oloa ja turvaa.

Teksti HEIKKI JOKINEN *Kuvat* PETRI MULARI

Koen, että olen vähemmistöjen, vähävaraisten ja niiden, joilla ei ole oikeuksia, ääni”, sanoo laulaja ja lauluntekijä **Alma-Sofia Miettinen**, paremmin tunnettu taiteilijanimellään **Alma**.

”Olen itsekin vähävaraisesta perheestä, ja kun ääni on minulle annettu, haluan sitä käyttää. Tiedän sen fiiliksen, kun omaa ääntä ei kuulla.” Omana itsenään elämisen voimaannuttava merkitys kuuluu Alman musiikissa ja puheissa.

Vuonna 2018 Alma oli tukemassa Suomen mielenterveysseuran Mielinauhakeräystä. Olet tärkeä, hän tiivisti viestinsä. Ihmiset ovat hyviä sellaisina kuin ovat ja jokaisella on oikeus muiden ihmisten tukeen, kun on vaikeaa.

Koronakriisin hellitettyä Alma haluaa järjestää ilmaiskonsertin terveysalan työntekijöille. ”He ansaitsevat tämän jälkeen kaiken, myös palkankorotuksen.”

Suomalaisena maailmalla

Alma (s. 1996) on viime vuosina nimetty suomalaisen musiikin kansainväliseksi toivoksi. Eikä syyttä, sillä hän on solahtanut sujuvasti kansainvälisesti tunnettujen musiikintekijöiden joukkoon sekä esiintynyt laajasti kiertueilla eri puolilla maailmaa.

Samalla hänessä säilyy syvä suomalaisuus sekä omien lähtökohtien muistaminen ja ymmärtäminen. Tästä ei suinkaan ole haittaa maailmalla, päinvastoin.

”Ihmiset luottavat, että pidän mitä lupaan. He tietävät, että en vain jauha paskaa.”

Toisaalta kotoinen vähäeleisyys me näkyy jopa suomalaisittain avoimessa Almassa. ”Jenkeissä en osannut näyttää tunteitani isosti. Sanoin vain, että kivaa.” Los Angelesin musiikkipiireissä ihastuksen ilmaisut ovat yleensä – lievästi sanottuna – hiukan vuolaampia.

Musiikkinsa Alma tekee ja esittää kuitenkin englanniksi. ”Suomen kieli ei ole jotenkin sopinut suuhuni. En ole ikinä kellannut tehdä suomeksi.” Englannin kieli on aina kiehtonut häntä.

Mutta: ”You never know. Ehkä minusta tulee joskus iskelmätähti.”

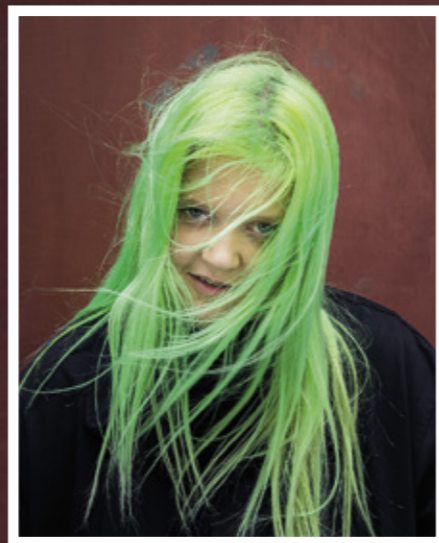
Musiikin tekemisessä suomalaisuuteen liitetyt elementit kyllä kiinnostavat, Alma sanoo. ”Esimerkiksi harmonikka.”

”Olen ylpeä suomalainen ja rakastan maataani. Meitä ei ole vielä löydetty, haluan käyttää suomalaisia juttuja maailmalla.”

Biisileiri oli käänntekevä

Musiikki on kiinnostanut Almaa nuoresta pitäen, ja nuorena hänen ammattimainen uransakin alkoi. ”Laulaminen on aina tuonut hyvää oloa ja turvaa.”

18-vuotiaana Alma alkoi miettiä, mitä tekisi isona. ”Silloin ajattelin ensimmäistä kertaa, että musiikki voisi olla ammattini. Koulu ei ollut minun juttuni.” Musiikin alalla Alma on itseoppinut.

”You never know. Ehkä minusta tulee joskus iskelmätähti.”

Ensimmäinen kosketus musiikkimaailmaan syntyi 17-vuotiaana Idols-laulukilpailussa. Loppukisoihin asti hän ei edennyt, mutta kilpa toi alan yhteyksiä ja töitäkin. Vuonna 2014 hän solmi levytys sopimuksen suomalaisen PME Recordsin kanssa.

”Biisileiri oli käänntekevä”, Alma sanoo Music Finlandin järjestämästä vuoden 2015 kansainvälisestä kirjoitusleiristä. ”Minua ei alun perin kutsuttu mukaan, mutta joku peruutti ja sain tiedon samana aamuna, kun leiri alkoi.”

Paikalla ollut saksalainen tuottaja kiinnostui Alman musiikista, ja tämä johti lauluntekijäsopimukseen saksalaisen Sony/ATV Music Publishingin kanssa. Esikois-single *Karma* julkaistiin 3. kesäkuuta 2016.

Keikalla Wembley Arenalla

Sen jälkeen Almassa on ollut vientiä. ”Kaikki on ollut nopeaa”, hän tiivistää. *Karma* menestyi hyvin ja seuraavana vuonna julkaistu single *Chasing Highs* monessa maassa.

Lista artisteista, joiden kanssa Alma on työskennellyt yhteistyössä lauluntekijänä tai muutoin, kasvoi nopeasti: **French Montana, Charli XCX, MØ, Tove Lo, Max Martin, Miley Cyrus...**

”Miley Cyrus tykästy minuun ja teimme hänen albumiaan, se avasi ovia. Olemme yhteyksissä ja teemme vielä yhteistyötä. Meillä on erityinen connection, olemme samantyyppisiä, aika meneviä.”

Loppuvuodesta 2019 Alma oli lämmitelijänä **Christina Aguilera**n Britannian kiertueella. Aguilera oli nähnyt Alman esiintyvän Porin Jazzeilla ja pyysi mukaansa.

”Se meni hyvin, siisti kokemus”, Alma kuvaa kiertuetta. Kuuluisalla Wembley Arenalla esiintymisenkin hän tiivistää kovin suomalaiseen, ei ainakaan liioittelevaan tapaan: ”Siistiä”.

Yhteistyön jatkosta ei ole sovittu. ”Ehkä voi tulla biisinkirjoitus sessioita. Seuraamme toisiamme Instagramissa.” >>>

”Siistiä”, sanoo Alma esiintymisestään Wembley Arenalla Lontoossa, jossa on nähty myös The Beatles, David Bowie ja The Rolling Stones.

>>>

Kevät kotona

Uran käynnistyminen vei Alman vauhdilla maailmalle. *Chasing Highs* -singlen julkaisu-vuodesta 2017 yli puolet meni lentokoneessa, Alma sanoo.

”Musiikin teko jäi vähemmälle. Keikat ovat adrenaliinipaukkuja, eikä niiden välillä päässyt palautumaan. Kun on yrittäjä, on hankalaa löytää vapaapäiviä.”

Koronakevät muutti kaiken. ”Nyt on neljään vuoteen ensimmäinen kerta, kun olen näin pitkään Suomessa”, kotonaan Helsingin Kalasatamassa kevään viettänyt Alma sanoo.

Puolessa vuodessa ennen keikkojen loppumista Alma ehti olla kolmella kiertueella. Eniten keikkoja oli Saksassa, mutta myös Britanniassa, Irlannissa ja Pohjoismaissa, välillä Singaporessakin.

”Tulin tänne suoraan keikalta USA:sta ja pari ensimmäistä viikkoa oli aika hankalaa olla eristyksissä.” Tilannetta helpotti kotiin rakennettu oma studio. ”Nyt voin tehdä paljon musiikkia ja demoja kotona.”

Maailman pysähtyminen toi Almalle kuitenkin aikaa opetella tuottamista, ”sitä olen aina halunnut tehdä”.

Ei pidä olla liian naiivi

Alma luo musiikkia sekä itselleen että muille ja keikkailee. ”Saan hirveästi energiaa musiikin tekemisestä ja keikkailu tuntuu huumeelta. Ilman keikkailua voisin elää, mutta en ilman musiikin tekemistä.”

”Musiikin tekoon ei liity paineita, ei tarvitse lentää eikä esiintyä. Sitä voi tehdä milloin vain ja missä vain.”

Millainen sitten on hyvä keikka? ”Kun ihmiset ovat läsnä ja reagoivat aidolla tavalla biiseihin ja meininkiin.”

Musiikin maailma ammattina on vaativa. ”Musiikkibisnes on tosi raakaa, mutta jos haluaa pärjätä, on oltava tiivis porukka, joka on mukana niin ylä- kuin alamäessäkin.”

”Ei pidä olla liian naiivi, luottaa aina kaikkiin. Minulle on ollut avuksi olla hieman pessimistinen – voi yllättyä myönteisesti.”

Alma sanoo, että hänellä on ”sikähyvä tiimi”, jossa ovat mukana hänen kaksoissiskonsa **Anna** sekä muutamia muita.

Nyt sisko on opiskelussa ja hiukan vähemmän mukana, mutta hän on toiminut Alman rumpalina ja visuaalisena suunnittelijana levykansissa ja musiikkivideoissa. ”Hän on aina ollut visuaalinen, ja on minulle tosi tärkeä siinä.”

Palautetta tulee paljon. ”Koen, että ihmiset tykkäävät ja palaute on suurimmaksi osaksi positiivista. Koen itseni onnekaaksi, kun joka aamu ei tarvitse herätä paskavyöryyn.”

Palaute riippuu hiukan siitä, mistä se tulee. ”Suomalaiset ovat kiinnostuneita ulkomaisista kokemuksista ja muualta tuleva palaute keskittyy musiikkiin.”

”Minulle on ollut avuksi olla hieman pessimistinen – voi yllättyä myönteisesti”, Alma sanoo musiikkibisneksistä.

”Saan hirveästi energiaa musiikin tekemisestä ja keikkailu tuntuu huumeelta.”

Nuori isoissa saappaissa

Toukokuun puolivälissä julkaistiin Alman esikois-cd, *Have U Seen Her?* Nykyiseen tapaan osa sen kappaleista oli julkistettu jo aiemmin.

”Päästin kaikki tunteet ja stoorit tosi rehellisesti mukaan ja lauloin mikkiin”, Alma kuvailee levyä. ”Se on minun kasvutarinani ja opin levyn teon aikana itsestäni ihan sikana. Nämä ovat henkilökohtaisia ja rehellisiä biisejä, eivät ympäröityjä.”

Musiikin tyylikin on hiukan uudenlaista Almaa. Aiempi tanssipop on muuntunut tummemmaksi ja säröisemmäksi.

Albumi on kokonaisuus, Alma sanoo, ja se on tärkeää. ”Kokonaisuuden löytää, kun katsoo elämänsä taaksepäin. Nyt voi pysähtyä, varsinkin korona-aikana.”

Kesän ja syksyn uuteen levyyn liittyvät keikkasuunnitelmat ovat luonnollisesti menneet uusiksi. ”Nyt kun korona hellittää, on vähän optimistisempi filis. Yritetään tehdä syksyllä vaikka pienempikin kiertue Euroopassa.”

Entä millainen ihminen on Alma, kun päältä kuorii poptähteyden? ”Tosi herkkä tyyppi, nuori isoissa saappaissa, pelokas mutta positiivinen, kaiken kaikkiaan onnellinen ihminen.”●

Havainnekuvassa vasemmalla Accountor Tower. Gramex muuttaa matalampaan rakennukseen (alla). Niiden välissä näkyvää korkeaa rakennusta ei vielä ole.

Musiikkialan järjestöt yhteisiin toimitiloihin

Gramex ja kahdeksan muuta musiikkialan järjestöä muuttavat yhteiseen osoitteeseen Keilalampeen keväällä 2021.

Teksti LAURI KAIRA Kuva PASI RIIKONEN

Suomen musiikkialan järjestöt muuttavat yhteisiin toimitiloihin Espoon Keilalampeen, Keilaniemen metroaseman viereen keväällä 2021. Hankkeen käynnistäjiä ja koordinoijia ovat tekijänoikeusjärjestöt Gramex ja Teosto.

Yhteisöllinen hanke rakentaa positiivista tulevaisuutta koronan jälkeiseen aikaan. Se on myös ainutlaatuinen musiikkialan kentällä niin kotimaassa kuin kansainvälisesti. Hanke lisää yhteisöllisyyttä ja tehokkuutta sekä tehostaa tilankäyttöä.

Koronan jälkeiseen aikaan

Muuttohanke on jatkoa Gramexin ja Teoston joitakin vuosia sitten käynnistämälle yhteistyölle.

”Muutama vuosi sitten loimme yhteisyrityksen, josta sekä Teoston että Gramexin taustamusiikkilisenssit saa yhdeltä luukulta GT Musiikkiluvat Oy:stä. Ja nyt me kolme ja kuusi muuta järjestöä muutamme samaan

osoitteeseen”, sanoo Gramexin toimitusjohtaja **Ilmo Laevuo**.

”Kun suunnataan koronan jälkeiseen aikaan, Suomeen rakennetaan nyt aivan uudenlaiset edellytykset musiikkialan yhteistyölle.”

Samalla linjalla on Teoston toimitusjohtaja **Risto Salminen**. ”Tämä hanke on musiikkialan kentässä ainutlaatuinen, myös kansainvälisesti. Siirtyminen yhteisiin toimitiloihin mahdollistaa entistä sujuvamman yhteistyön, toimialan kehittämisen sekä huomattavat kustannussäästöt.”

”Uskon, että hankkeen myötä voimme myös merkittävästi lisätä musiikkikentän vaikuttavuutta yhteiskunnassa. Olen iloinen päästessämme rakentamaan tulevaisuuden yhteisöä, jonka yhteisenä nimittäjänä on musiikki”, sanoo Salminen.

Yhdeksän saman katon alle

Tilojen vuokrasopimus allekirjoitettiin huhtikuun lopussa. Yhteisiin toimitiloihin muuttaa yhdeksän musiikkialan järjestöä:

Gramex, Teosto, GT Musiikkiluvat, Musiikkituottajat – IFPI Finland, Suomen Säveltäjät, Suomen Musiikkintekijät, Suomen Musiikkikustantajat, Music Finland sekä Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus TTVK.

Tavoitteena on parantaa järjestöjen välistä yhteistyötä, kehittää työympäristöä ja tehostaa tilankäyttöä sekä parantaa vuoro-vaikutusta. Samalla haluttiin luoda entistä paremmat toiminnalliset tilat ja puitteet työskentelylle.

Uudistettu, tehokas toimitilaratkaisu sijaitsee meren äärellä ja lähellä Keilaniemen metroasemaa. Se kuuluu samaan pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen AB-vyöhykkeeseen kuin Helsingin keskusta.

Jokaisella järjestöllä on omat työtilansa. Lisäksi toimitiloissa on yhteistä kohtaamis- ja neuvottelutilaa. Keilalampi-toimistotaloon sijoittuu musiikin järjestöjen lisäksi vakuutusyhtiö IF. Järjestöt muuttavat uusiin tiloihin huhtikuussa 2021.●

Pate Mustajärvi (vas.) ja Costello Hautamäki
Popedan 40-vuotisjuhlan keikalla Helsingin
Hartwall Arenalla marraskuussa 2017.

KUVA: TOMI PALSAN

Mitä kuuluu, suomenkielinen rock?

Rockia tehdään yhä suomeksikin,
vaikka sitä ei paljon
valtavirrassa kuulukaan.

Teksti JUHANA UNKURI

Kun haluaa arvion suomenkielisen rockin nykytilanteesta, Ikurin Turpiini **Pate Mustajärvi** on pitkän linjan meritoituneena rokkarina vastaaja parhaasta päästä. Mustajärvi toteaa, että perinteinen suomenkielinen rockbändi – johon kuuluvat kitara, basso ja rummut sekä näyttävä ja hyvä vokalisti – on nykyään valtavrassassa harvinainen ilmestys.

Mustajärvi (s. 1956) kertoo esimerkkitaupauksen muutaman vuoden takaa.

”Katselin teeveestä Ruisrockia, jossa joku jäbä hengasi lavalla tanssijoiden kanssa, eikä lavalla ollut yhtään muusikkoa. Mietin, että mitä tämä musiikki oikein on.”

Mustajärvi vaihtoi toiselle kanavalle, jossa näytettiin samaan aikaan Black Sabbathin The End Tourin Birminghamin keikka.

”Sain suoran vertailukohdan ja totesin, että tässä on kunnon meininkiä. Samalla mietin, että olen pudonnut kehityksen junaan ajat sitten”, Mustajärvi sanoo nauraen.

Mustajärven korvaan nykymusiikki kuulostaa yhdeltä ja samalta.

”Rockin kanssa sillä on harvoin mitään tekemistä. Nykyään musiikkia puhelimestaan kuuntelevat kakarat varmaan säikähtäisivät, jos kuulisivat oikean basson äänen.”

Samalla Mustajärvi toteaa edustavansa asiassa vanhan järjän näkökulmaa.

”Vanhat järärähän ovat kautta aikojen pitäneet uudenlaista musiikkia humpuukina. Mutta aikojen pitääkin muuttua. Ja tuskin **Olavi Virtakaan** olisi ymmärtänyt Popedaa ptkääkään.”

Popeda nousi suosion aallonharjalle 1980-luvulla. Mustajärven mielestä tuolloin hienointa oli päästä kiertueelle ja saada soittaa juuri sellaista musiikkia kuin halusi.

”Nyt alan gaaloissa käydessä tuntuu siltä, että monelle nykymuusikolle on Grande Katastrofe, jos uusi teos ei soi radiossa yhtä paljon kuin edellinen. Parempi olisi kuitenkin keskittyä nauttimaan itse musiikista ja jo saavutetusta suosiosta.”

Vahvaa indierock-meininkiä

Mustajärven mielestä valtavrassafloorumeilla tuorein tuulahdus kunnon rock-meiningeristä on ollut Haloo Helsinki!.

”Tämä **Ellin** jengi soittaa ihan oikeasti, levyt soundaa hyvältä ja heillä on oma juttunsa. Haloo Helsingillä on ollut vanhan liiton meininkiä: breikkaaminen ei tapahtunut heti,

PATE MUSTAJÄRVI

- Syntynyt vuonna 1956 Tampereella, jossa asuu nykyään.
- Vuonna 1977 perustetun Popeda-yhtyeen keulakuva ja ainoa alkuperäisjäsen. Soolotuotantoa vuodesta 1984.
- SuomiRock-elämäntyöpalkinto Popedalle 2017.
- Erikois-Emma Popedalle 2017.

”Itse diggaan tietysti niitä bändejä, jotka uskovat rockin pyhään sanomaan”, Mustajärvi sanoo.

”Tuskin Olavi Virtakaan olisi ymmärtänyt Popedaa ptkääkään.”

vaan he tekivät kaksi-kolme levyä ennen kuin tärähti. Itsekin voisin mennä kuuntelemaan Haloo Helsinkiä festareille.”

Mustajärven havaintojen mukaan Suomessa on nykyään vahvaa suomenkielistä indierock-meininkiä. Kovia bändejä löytyy, mutta ne eivät pääse isosti esiin. Mustajärvi muistuttaa Suomen olevan pieni maa, jossa on pienet markkinat.

”Pari jättäjästä päättää, kenen musaa soitetaan. Ehkä aika kultaa muistoja, mutta mielestäni vaikkapa 80-luvulla radiosta tuli

musaa laidasta laitaan. Nyt saa aika paljon käänneellä kanavia, jos vaikka suomenkielistä rockia haluaa kuulla. Itse diggaan tietysti niitä bändejä, jotka uskovat rockin pyhään sanomaan.”

Mustajärvi sanoo valtavrassamusiikkin olevan aaltoliikettä.

”Jossain kohtaa tulee taas aika, jolloin suomenkielistä rockia soittavat yhtyeet pääsevät esiin. Tosin moni nykyajan nuori rokkari taitaa soittaaakin musiikkiaan mieluummin valtavrassan ulkopuolella.”

Oleellista itsensä ilmaiseminen

Jukka Nousiainen vaikuttaa vuonna 2010 perustetun Räjyttäjät-yhtyeen laulaja-kitaristina sekä sooloartistina. Hänkin toteaa, että valtavrassassa suomenkielistä rockia ei juuri näy.

”Nykyinen rockiksi mielletty mainstream-henkinen musiikki on niin kaukana rockista, että se on muuttunut iskelmäksi. Ei särökitara, kitarasoundi tai jokin soundi ylipäätään tee musiikista vielä rockia. Mitä pitemmälle koneistossa mennään musiikin kanssa, sitä kauempana rockista yleensä ollaan.”

Nousiaisen (s. 1981) mielestä omaehtoisen suomenkielisen rockmusiikin tekeminen on kuitenkin elänyt jo jonkin aikaa Suomessa kultakautta. Hänen havaintojensa mukaan tämän vuosituhatosen edetessä englanniksi laulavien bändien määrä on vähentynyt, ja suomeksi laulavien lisääntynyt. Joukossa on myös nuoria, 20–25-vuotiaita rokkareita.

Nousiaisen mukaan on monia bändejä, jotka eivät pidä taloudellista menestystä tärkeänä eivätkä koe tarvitsevansa alan perinteisiä instituutioita. Ne eivät useinkaan ole yhteydessä ainakaan isoihin levy-yhtiöihin tai edes ilmoita levyistään alan järjestöille.

”Näille rokkareille laaja näkyvyys ei ole välttämättä muutenkaan niin tärkeää. Oleellista on päästä tekemään musiikkia ja ilmaisemaan sen kautta itseään. Musiikkiaan he julkaisevat omakustanteena tai pikkulafkojen kautta vinyyleinä tai kasetteina, joita he myyvät keikoillaan.”

”Digisinkkujakin nämä bändit tekevät, mutta ei digitaalisuus ole niillä kuitenkaan samassa roolissa kuin valtavrassabändeillä nykyään.”

Haasteellinen marginaali

Nousiainen uskoo, että isojen levy-yhtiöiden näkökulmasta nämä niin sanotusti marginaalissa toimivat rockbändit ovat haasteellisia tapauksia.

”Musiikin kaupallisessa maailmassa artisteja markkinoidaan jollain tapaa tuotteena. Mutta miten markkinoida tuotteena jotain sellaista, mikä ei ole tuote. Rockbändit pakevat tällaisia määritelmiä.”

Nousiainen uskoo, että ”tajuttoman kovaa suomenkielistä rockia” tulee aina olemaan, vaikka sen näkyvyys ja kuuluvuus valtavrassassa

JUKKA NOUSIAINEN

- Syntynyt vuonna 1981 Nastolassa. Asuu Sastamalassa.
- Räjyttäjät-rockyhtyeen laulaja-kitaristi. Tekee myös soolouraa.
- Aiempia yhtyeitä: Keijo ja Jukka, Jukka ja Jytämimmit.
- Julkaisee omia ja muiden omaehtoisten tekijöiden levyjä Jukan Musiikki -levymerkillä.

”Esiin pitäisi nousta bändejä, joissa soittajien keski-ikä on alle 20.”

vaihtelee. Samalla Nousiainen muistuttaa, että rockin luonteeseen kuuluu myös tietynlainen rajuus, vaarallisuus ja kapina.

”Voi tietysti miettiä, missä musassa sitä tällä hetkellä on ja missä ei, ja minkä verran sitä ylipäätään näkyy.”

Nousiaisen on myös visio siitä, mitä suomenkielisen rockin todellinen kukoistus voisi olla.

”Esiin pitäisi nousta bändejä, joissa soittajien keski-ikä on alle 20. Ne sitten täytyvät jotain niin järkyttävää, että minäkään en sitä ymmärtäisi. Se olisi se juttu.”

Omaa musiikkiaan Nousiainen luonnehtii omaehtoiseksi perinnerockmusiikiksi. ”Voisi sanoa niin, että siinä vapaus ja sääntömyydet yhdistyvät perinnetietoisuuteen.”

>>>

Nousiaisen mukaan on monia bändejä, jotka eivät pidä taloudellista menestystä tärkeänä.

>>>

Paikallisten rockbändien tukena

Suomenkielisen rockin tilannetta arvioitaessa on ehdottomasti syytä selvittää yhdistystason kanta asiaan. Keski-Suomesta löytyy Keuruun Elävät Rockmuusikot ry. Vuonna 1996 perustetun yhdistyksen jäsenmäärä on vaihdellut 50–100 välillä. Tällä hetkellä jäseniä on noin 50.

Keuruulaisyhdistys hallinnoi paikallista treenikämpää, josta bändit saavat vuokrata treenivuoroja. Yhdistys maksaa rakennuksesta kaupungille vuokraa bändeiltä saaduilla vuokratuloilla.

”Haluamme ylipäättään tukea paikallisia rockbändejä. Järkevämmä jäsenillemme keikkoja esimerkiksi paikalliseen baariin ja olemme järjestäneet myös ulkoilmatapahtumia. Lisäksi bändit voivat vuokrata tai lainata meiltä laitteistoa”, sihteeri ja rahastonhoitaja **Anssi Nieminen** kertoo.

Niemisen (s. 1971) mukaan suomenkielisellä rockilla menee nykyään aiempaa huonommin.

”Tai ainakaan sitä ei näy julkisuudessa. Radiossa rockia ei juurikaan soiteta, vaan

”Ruohonjuuritasolla on paikoin voimakastakin pohinää.”

kaikki on enemmän tai vähemmän iskelmää. Suurimmalla osalla kanavista soitetaan enintään Metallicaa puhkikuluneita biisejä ja muuta paskaa. Muutamilla kanavilla on hyvää rock-tarjontaa, esimerkkinä Roll FM.”

Niemisen havaintojen mukaan suomenkielistä rockia soittavia bändejä löytyy kuitenkin edelleen paljon.

”Ruohonjuuritasolla on paikoin voimakastakin pohinää. Keikoille pääsee, sillä ihmiset haluavat edelleen nähdä bändejä, mutta ei niistä keikoista kukaan maksa. Levyjä voi tehdä, jos itse kustantaa. Netin kautta voi saada yleisöä, mutta se vaikeaa vasta onkin.”

Entä rock-unelmat?

Niemisen kokemuksen mukaan nuoriakin rokkareita on, mutta vähemmän kuin ennen, eikä rock ole muutenkaan enää nuorisomusiikkia. Keuruun yhdistyksen jäsenkuntaan

kuuluu erityisesti keski-ikäisiä soittajia. Toiminnassa on mukana myös muutama parikymppisten bändi. Enemmistö bändeistä esittää rockia suomeksi.

Ennen vanhaan puhuttiin rock-unelmista. Onko niitä nykynuorilla?

”En tiedä onko unelmia. Kai sen kaikki tajuaa, että rockilla pinnalle ei pääse. Paitsi jollain metallilla”, Nieminen naurahtaa.

Samalla hän toteaa, että monet pienet levy-yhtiöt kuitenkin julkaisevat ansiokkaasti suomenkielistä rockia.

”Niistä tuleekin mielestäni nykyään kaikkein kiinnostavin suomenkielinen musiikki. Esimerkkinä Joteskii Groteskii -levy-yhtiö.”

Nieminen on soittanut itse eri bändeissä 13-vuotiaasta lähtien. Tällä hetkellä hän soittaa bassoa Ukkosessa, jonka ohjelmisto koostuu ZZ Topin biiseistä suomenkielisillä sanoilla. Yhtye käy treenaamassa joka lauantaipäivän yhdistyksen treenikämpällä.

”Koko ajan on ollut jotain virityksiä. Aina on ollut tarve luoda jotain omaa. Se on onnistunut joskus huonommin, joskus paremmin.” Nykyään Niemisellä on myös oma studio kotona.

”Siellä hääriäilen kaikenlaisia omia projekteja. Digitaalisuuden myötä nykyään kukaan voi tehdä mitä vaan ja missä vaan. Se on nykyajan hienoimpia puolia.”

Rockia kerrostalon alakerrassa

Mara Ballsin kotisivujen ensitekstinä on ”I am a living rock”. Mara Balls – oikealta nimeltään **Maria Mattila** – toteaa, että hänelle rock on energiaa.

”Kitaristina minulla on omintakeinen, raaka fuzz-soundi, joka on minulle yhtä olennainen kieli kuin varsinainen laulettu verbaalinen kieli. Aiemmin tein englanninkielistä musaa, mutta rupesin sanoittamaan suomeksi noin 30-vuotiaana. Se oli osa laajempaa henkilökohtaista murrosta ja oman itseni hyväksymistä”, Mara Balls (s. 1983) kertoo.

Mara Balls on monessa mukana. Oman muusikonuran lisäksi hän muun muassa pyörittää parin muun henkilön kanssa Tampereen keskustassa sijaitsevaa Kansankioski Romu & Randomia, joka on myymälä, taidegalleria ja kansalaisten kohtaamispaikka.

Kansankioskissa on satunnaisesti myös keikkoja, joista osa on luonteeltaan avoimia jameja tai treenejä. Se on kerrostalon alakerrassa, joten keikat ovat akustisia.

”Pieni tunnelmallinen noin 20 henkeä vetävä soittokellari on folkityyppien ja muiden hiplaajien unelma, mutta myös rokki-

”Rupesin sanoittamaan suomeksi noin 30-vuotiaana”, Mara Balls sanoo.

MARA BALLS (MARIA MATTILA)

- Syntynyt vuonna 1983 Tampereella, jossa asuu nykyään.
- Mara Balls -yhtyeen laulaja-kitaristi. Oli aiemmin Jukka ja Jytämimmit -yhtyeessä basistina. Toimii myös kuvataiteilijana.
- Tampereen kaupungin kulttuuriteko-palkinto 2014.
- Perusti joulukuussa 2018 Kansankioski Romu & Randomin, joka toimii muun muassa keikkapaikkana.

bändit käyvät vetämässä meillä akustisia versioita biiseistään. Olen viimeisen vuoden aikana löytänyt hitosti uutta hyvää musaa istumalla keikoilla, joilla olen itse hostina.”

Some on uusi valtamedia

Mara Balls kertoo, että Kansankioskin toiminta ei ole kaupallista. Työ tehdään talkoopohjalta. ”Keikat ovat ilmaisia. Artistille heitetään kolehti niin kuin katusoittajalle.”

Mara Balls toteaa, että hänen omasta näkökulmastaan suomenkielinen rock voi erinomaisesti.

”Uuden suomenkielisen musiikin ja myös rock-musiikin tekijöitä on enemmän kuin mitä pystyy seuraamaan. Uusia kiinnostavia bändejä tuntuu olevan loputtomasti. Aktiivirokkareitten ikähaarukka on 20–60, mutta ehkä painopiste on siinä kolmenkymppin molemmin puolin.”

Mara Balls julkaisee myös fyysisiä äänitteitä, mutta sosiaalinen media on ollut hänen pääasiallinen julkaisualueensa uran alusta asti. Mara Balls toteaa sen olevan kätevä keino olla yleisönsä suoraan yhteydessä. Hän löytää itsekin kiinnostavan uuden musiikin usein somen kautta.

”Monesti sanotaan, että uutta suomenkielistä rockia ei löydy valtamediasta. Mutta mielestäni meidän tulisi kyseenalaista koko valtamedian käsite. Some on uuden ajan valtamedia, joka ei toimi kaupallisista lähtökohdista vaan omaehtoisesti.”

Johtosävel

TUIJA BRAX
Gramexin puheenjohtaja

Kun eli kyllä vielä ehtii

Tulin karonkasta, jonka ohjelmassa oli musiikkia, runoja ja puheita, joiden eteen on nähty vaivaa. Tällä kertaa yksi puhe kosketti aikaa ja valintoja, sen pohtimista mihin sitä ehtiikään, kun oikein haluaa ja kuinka sitä usein ehtiikin, vaikkei ensin uskonut. Ja vähän sitäkin, ettei kaikkea kannata lykätä ja uskoa, että ehtiähän sitä myöhemminkin.

Seuraavana aamuna avasin radion ja sieltä tuli **Juha Tapion** *Kun vielä ehtii*. Hymähdin satunnaiselle ajankohtaisuudelle ja taisin mumista miehelleni jonkun peruslatteuden, että tästä tulee klassikko. Enpä arvannutkaan, että aivan kulman takana alkoivat viikot, jolloin tuo laulu soisi radiossa usein, todella usein.

”Kun vielä ehtii, tahdon sanoa kiitos, sanoa sen tänään, enkä jättää huomiseen... Olla tänään, eikä kukaan mennyt taikka saapuva. Pitää kiinni, päästä irti ja ne oikein valita...” Sanonta ”pukea sanoiksi” tarkoittaa varmaan juuri tätä. Yhteisesti, joskin kukin kotonaan, koettua tunnelmaa, samankaltaisia pelkoja, toiveita, lohtua, kaipuuta ja päällimmäisenä rohkeutta. Kun eli kyllä vielä ehtii.

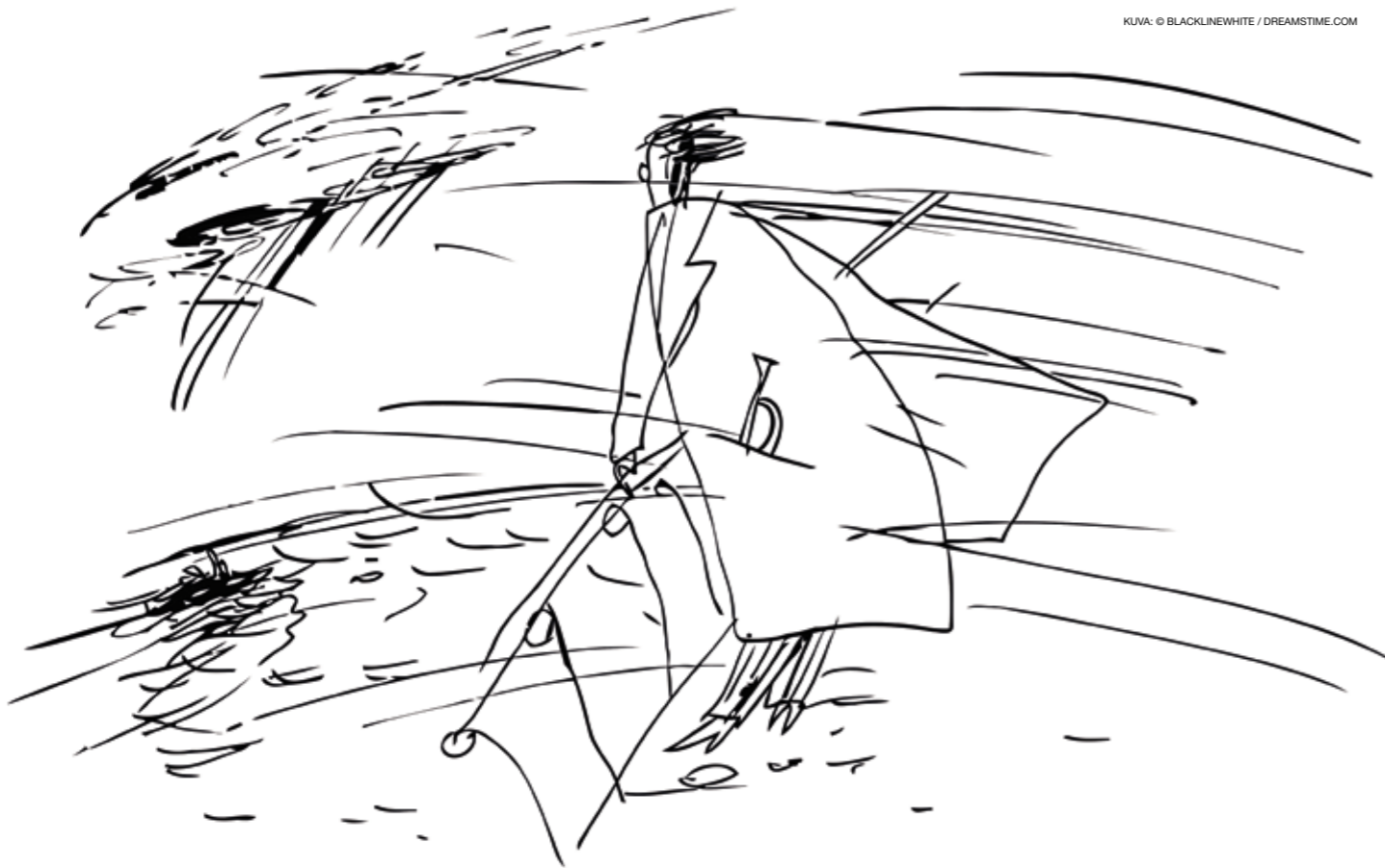
Maailmalla korona-tutkijat ovat alkaneet puhua tanssista epidemian kanssa. Sillä tarkoitetaan, että kun virus ei ole villeimmillään, uskallamme ottaa muutaman askeleen avoimuuteen ja tarvittaessa yhden takaisin. Jos hyvin käy, tanssin rytmii voi kiihtyä ja liikkeet muuttua aina vain sallivimmiksi. Jos taas tilanne muuttuu uhkaavaksi, varvastelemme takaisin kotikoloihimme, kunnes taas...

Tätä kirjoittaessa varovaiset tanssiaskleet kohti katuja, puistoja ja toreja ovat alkaneet. Jännä kuulua, mikä biisi kohta soi koko ajan. Ehtii ehkä vaikka useammankin tanssia. ●

Tanssia viruksen kanssa.

Rock ei ole enää nuorisomusiikkia, Keuruun Elävät Rockmuusikot ry:n sihteeri Anssi Nieminen sanoo.

KUVA: © BLACKLINEWHITE / DREAMSTIME.COM

Apua koronatappioihin

Gramex ja sen jäsenjärjestöt auttavat itse ja pyytävät apua maan hallitukselta.

Teksti LAURI KAIRA

Koronakriisi on tehnyt pahaa jälkeä musiikkialalla. Kovimmin pandemia iski elävään musiikkiin. Kun keikat ja konsertit peruttiin, musikit menettivät heti työansionsa. Music Finlandin toiminnanjohtaja **Kaisa Rönkkö** mukaan musiikkialan menetykset arvioitiin huhtikuussa 127 miljoonaksi euroksi, mutta nyt ne näyttävät nousevan reilusti yli 150 miljoonan.

Rönkkö ennakoi 19–23 prosentin arvonalaskua Suomen musiikkialalle vuonna 2020. Iskuja tulee monesta suunnasta. ”Tilanteella on vaikutusta paitsi elävän musiikin lipunmyyntiin ja fyysisten äänitteiden myyntiin, myös audiovisuaalisiin tuotantoihin, taustamusiikin käyttöön sekä kaupallisten radioiden ja televisioiden mainosmyyntiin. Kaikkien näiden tulovirtojen väheneminen tulee näkymään tekijänoikeustuloissa, osa lyhyemmällä, osa pidemmällä viiveellä.”

Vähemmän Gramex-tuloja Poikkeusolot alentavat myös Gramexin korvauskertymää. Korona näkyy niin taustamusiikin käytössä kuin radioiden mainostuloissa. ”Huhtikuussa tehdyn ennustemme mukaan Gramexin korvauskertymä vuonna 2020 putoaa noin kolme ja puoli miljoonaa euroa”, sanoo Gramexin taluspäällikkö **Niko Tuomonen**. Tämä merkitsisi 15–20 prosenttia pienempää korvauskertymää. Jokainen euro muuttuu siis 80–85 sentiksi.

KUVAT VASEMMALTA: KAISA RÖNKÖ / KUVA: AGENCY LEROY/MUSIC FINLAND. NIKO TUOMONEN / KUVA: MATTI MATIKAINEN. TUIJA BRAX / KUVA: MATTI MATIKAINEN. ILMO LAEUVO / KUVA: MATTI MATIKAINEN. ANTTI KOTILAINEN / KUVA: MATTI MATIKAINEN. AHTI VÄÄNTINEN / KUVA: TERO AHONEN.

Pandemian musiikin alalle tuomista vaikeuksista ja toimista niiden helpottamiseksi kertovat Music Finlandin Kaisa Rönkkö (ylh. vas.), Gramexin Niko Tuomonen, Tuija Brax sekä Ilmo Laevuo, IPFI Finlandin Antti Kotilainen sekä Muusikkojen liiton Ahti Vääntinen.

Gramexilta tukea

Tänä keväänä tilitettyihin Gramex-korvauksiin koronakriisi ei onneksi vielä ehtinyt vaikuttaa. Ne on kerätty ennen korona-aikaa. Näillä varoilla Gramex on pystynyt antamaan merkittävää tukea vaikeuksissa olevalle musiikkialalle. Sen lisäksi Gramex on pyrkinyt auttamaan korvauksia maksavia taustamusiikkiasiakkaitaan laajentamalla taustamusiikkilupansa väliaikaisesti kattamaan myös suoratoiston. Sillä helpotetaan palvelujen siirtämistä verkkoon.

Aikaistus ja tukipaketti

Gramex toteutti musiikkialan hyväksi kaksi hanketta. Ensin Gramex aikaisti kevättilitystä kuukaudella. Noin 9 miljoonaa euroa jaettiin jo huhtikuussa. Toiseksi Gramex rakensi toukokuussa uuden 1,8 miljoonan euron koronatuokupaketin.

”Gramexin työntekijät ja luottamushenkilöt näkivät heti koronakriisin alussa, että tämän vakavan shokin taloudelliset vaikutukset ovat poikkeuksellisen suuret musiikkialalle”, sanoo Gramexin puheenjohtaja **Tuija Brax**. ”Kiviä on käännetty ja etätoita paiskittu yhdessä yhteistyökumppanien kanssa.” ”Olemme asiassa aktiivisia, koska hätä musiikkialalla on suurta”, sanoo Gramexin toimitusjohtaja **Ilmo Laevuo**.

Tukea kentälle useita reittejä

Toukokuussa rakennetun 1,8 miljoonan euron paketin tuet kulkevat kentälle sekä alan omien säätiöiden kautta että aikaistettuna tilityksinä. Niitä menee musiikin esittäjien hyväksi Esittävän säveltaiteen edistämissätiön kautta

noin 874 000 euroa ja musiikkituottajille Musiikkituotannon tuki- ja edistämissätiön kautta 150 000 euroa. Lisäksi musiikkituottajille tilitetään normaalia nopeammalla aikataululla elokuun lopulla noin 770 000 euroa. Musiikkituottajat IPFI Finlandin toiminnanjohtaja **Antti Kotilaisen** mukaan tuottajajärjestö arvioi tällaisen tilityksen tuottajien kannalta toimivimmaksi ratkaisuksi. ”No-

Musiikkialan menetykset koronakriisissä näyttävät nousevan reilusti yli 150 miljoonan euron.

peutetut ja sujuvat Gramex-tilitykset ovat koronan aikana tehokkainta tukea tuottajille.” ”Musiikkituotannon tuki- ja edistämissätiön osalta suunnitelmassa on kohdistaa varoja kotimaisen äänitetuotannon tukijärjestelmien avustamiseen ja sitä kautta lieventämään koronaviruksen kotimaisille tuotantoyhtiöille aiheuttamia taloudellisia menetyksiä ja rasitusta”, Kotilainen sanoo.

Muusikoille ESESin kautta

Muusikoiden koronatuon toteutusta ja jakamista koordinoi Esittävän Säveltaiteen Edistämissätiö ESES. ”Gramex tekee tärkeää työtä musiikin esittäjien hyväksi tässä poikkeustilanteessa”, sanoo puheenjohtaja **Ahti Vääntinen**. ”Gramexin ESES:lle kohdistamat varat käytetään musiikin esittäjien toimeentuloedellytysten

tukemiseen, kun tulot etenkin live-keikoista on kokonaan menetetty.”

Muusikkojen liitto tiedotti kesäkuun alussa, että Gramexin rahoittamaa tukea voi hakea erityisellä Muusikkojen liitto -applikaatiolla. Tämä hieno innovaatio tekee tuen hakemisesta yksinkertaista.

Muusikkojen liiton applikaatio

Liiton tiedotteen mukaan ”Muusikkojen liiton Korona-apuraha on tarkoitettu musiikin esittäjille, jotka ovat koronapandemian seurauksena menettäneet toimeentuloaan. Etusijalla ovat päätoimiset musiikin ammattilaiset, jotka eivät ole saaneet menetettyjä tuloja kompensoivia etuuksia tai apurahoja tai joiden saamat etuudet tai apurahat eivät turvaa perustoimeentuloa.”

”Apurahaa myönnetään tarveharkintaisesti taiteelliseen työskentelyyn, ja sen suuruus on 1 000 € tai 500 €. Haku on jatkuva ja avoinna toistaiseksi tukivarojen riittävydestä riippuen. Mikäli apurahan tarve lisääntyy, sitä voi hakea myöhemmin uudelleen. Hakemusten käsittelyaika on noin kaksi viikkoa.”

Hallitukselta odotetaan apua

Musiikkiala tarvitsee myös yhteiskunnan tukea. Gramex on mukana taiteilijoiden työtömyysturva-adressissa (lue lisää sivulta 3) ja tukee Music Finlandin toimenpide-esityksiä musiikkialan auttamiseksi.

”Musiikkialan selviytyminen vaatii valtiovaltaalta niin sanottua hätäapua eli yrityksille ja freelancereille nettomenetyksiin perustuvaa suoraa tukea”, sanoo Music Finlandin Kaisa Rönkkö. ”Musiikkialan ekosysteemin kannalta on tärkeää, ettei mitään yritysmuotoa suljeta tukien ulkopuolelle.”

”Akuutin avun rinnalle tarvitaan myös pidemmän aikavälin rakennetuki, jolla voidaan varustautua myöhemmin ilmeneviin negatiivisiin vaikutuksiin. Musiikkialan osalta korona ei ole ohi, kun maailma muuten avautuu.”●

VEIKKO AHVENAINEN

• Syntynyt 1929 Kuopiossa. Asuu Jyväskylän Palokassa. • Harmonikkataiteilija, säveltäjä, sanoittaja ja sovittaja. Esiintynyt 1940-luvulta lähtien. • Soittanut urallaan noin 5000 harmonikka-konserttia ja levyttänyt 1 067 kappaletta. Teoksia syntynyt myös kamari- ja sinfoniaorkestereille. • Esiintynyt muun muassa Neuvostoliitossa, Yhdysvalloissa, Kiinassa, Japanissa ja Kanadassa. Soittanut solistina kaikissa maamme sinfoniaorkestereissa vuodesta 1956. • Ensilevy *Muistoja Marseillesta* ilmestyi 1955. • Toimittanut harmonikan oppikirjoja ja nuottivihkoja 1950-luvulta lähtien. Kirjoittanut omaelämäkerran *Hanurini muistoja* (2014). • Palkittu Pro Finlandia -mitalilla vuonna 2010.

KUVA: HANNA-KAISA HÄMÄLÄINEN. PANDEMI-AJAN TAPAAMISRAJOITUSTEN VUOKSI ARTIKKELISSA KÄYTETÄÄN ARKISTOKUVIA SYYSKULTA 2014, JUURI ENNEN AHVENAINEN 85-VUOTISPAIVÄÄ.

Harmonikalla maailmalle

Veikko Ahvenainen on tuhansien laulujen ja konserttien mies, Kuopiosta lähtöisin oleva itseoppinut harmonikkataiteilija ja maailmaa kiertänyt supisuomalainen kosmopoliitti.

Teksti VILLE JUURIKALA

Ahvenainen sanoo harjoittelevansa haitarin soittoa yhä päivittäin. ”Sormet tulee pitää kunnossa. Päivän jos on harjoittelematta, ei tunnu vielä missään. Pariissa päivässä eron huomaa itse. Ja viikon jos on harjoittelematta, niin yleisö huomaa.”

Tässä muutamia numeroita **Veikko Ahvenaisen** 80 vuotta kestäneeltä musiikkiuralta.

5 000 harmonikkakonserttia. 1 067 levytettyä kappaletta. Yli 1 000 erilaista sävellystä ja sovitusta.

Tällainen ura hakee vertaistaan runsaudessaan ja monipuolisuudessaan.

Eikä se missään nimessä ole päättynyt.

On toukokuun alku. Ahvenainen (s. 1929) vastaa puhelimeen kotoaan Jyväskylän Palokasta. Hän harmittelee heti alkuun peruuntunutta Ruotsin konserttikiertuettaan.

Siellä hänen tällä hetkellä pitäisi olla. Ja niin olisikin, ellei Kiinan Wuhanista alkunsa saanut virustauti olisi paisunut kevään myötä pandemiaksi ja pannut koko maailmaa sekaisin.

”On pitänyt keksiä muuta tekemistä”, Ahvenainen sanoo.

Ajankuluksi hän kertoo kirjoitteleensa uusia kappaleita ja koonneensa ohjelmistoa syksyn kirkkokonserttien varalle. Konsertteja Ahvenainen arvioi tekevänsä edelleen vuosittain kuutisenkymmentä kappaletta yhdessä vaimonsa **Carinan** kanssa.

Sehän on paljon.

”No, se on semmoinen normaali tahti”, 90-vuotispäiväänsä viime syyskuussa viettänyt Ahvenainen toteaa.

Mistä ahkeruus kertoo?

”Se kertoo siitä, minulla raksuttaa päässä koko ajan. Uusia ideoita tulee jatkuvasti. En

jää paikalleni makaamaan. Minulla on sellainen ajattelutapa, että katson innokkaasti huomiseen. En jää muistelemaan menneitä.”

Muistellaan nyt kuitenkin.

Hanuri romumetallilla

Toimielias Ahvenainen oli jo lapsuudessaan. Ensimmäisen hanurinsa hän rahoitti keräämällä kuparilankaa sekä romutavaraa ja myymällä ne romukaupan myyjälle.

Muutamaa vuotta myöhemmin hän halusi vaihtaa soittimen hienompaan, viisiriviseen hanuriin. Se maksoi kuitenkin 500 markkaa, eikä sellaista summaa pelkällä romumetallin keräämisellä saanut, ainakaan kovin nopeasti.

Vanhemmillakaan ei ollut varaa auttaa poikaansa.

Ahvenainen ei luovuttanut.

Hän asteli pankinjohtaja **Hannes Iivanaisen** puheille. Huvittunut pankinjohtaja kuunteli 11-vuotiaan pojan asian ja päätti myöntää tälle vekselin. Takaajaksi lupautui paikallinen puutehtailija **Yrjö Nurmi**.

”Halusi varmaan katsoa, maksaako poika vekselinä takaisin”, Ahvenainen arvelee.

Kyllä maksoi.

Tuosta hetkestä käynnistyi Ahvenaisen vuosikymmeniä jatkunut musiikkiura. 14-vuotiaana hän jo säästi kesätöikseen sirkustaiteilijoita Sirkus Bonnin kiertueella.

Harmonikkaohjelmien säestäjänä hän aloitti Yleisradiossa muutamaa vuotta myöhemmin ja soitti ensimmäinen soolokonsert-

tinsa Kuopion kaupungintalossa vuonna 1948. Ahvenaista ei pysäyttänyt enää mikään.

”Mitään ei saa ilmaiseksi”

Jotain olennaista Ahvenaisen luonteenlaadusta kertoo tapa, jolla hän opetti lukemaan nuotteja.

Ahvenainen kertoo käyneensä ostamassa paikallisesta musiikkiliikkeestä kasan iskelmä-kappaleiden nuotteja, marssineensa Kuopion VPK:n ikkunan alle ja kuunnelleensa paikallisen orkesterin soittoa nuottipapereita samalla pläräillen.

”Seurasin vain, että noinkos se meneekin”, Ahvenainen kertoo.

”Opin jo lapsena sellaisen asian, että mitään ei saa ilmaiseksi. Jos jotain haluaa, niin se on itse hankittava. Ja tähtäin pitää asettaa korkealle. Mutta pitää silti ajatella aina positiivisesti. Negatiivinen ajattelu sairastuttaa koko ruumiin.”

Vuonna 1955 ilmestyi ensilevytyksensä *Muistoja Marseillesta*. Kappaleesta tuli hitti, ja Ahvenaisen nimi alkoi tulla musiikkipiireissä tunnetuksi. Pian hän soitti jo suosionsa huipulla olleen **Olavi Virran** orkesterissa ja esiintyi Radio-orkesterin solistina säveltäjä-kapellimestari **George de Godzinskyn** johdolla.

Ahvenaisella mielessä siinsivät silti vielä suuremmat kuviot.

Tie vei tanssilavojen ja levystudioiden kautta lopulta maailmalle, Tšaikovski-saliin Moskovassa ja Huron Concert Halliin New

Yorkissa sekä moniin muihin maailmankuuluihin konserttisaleihin.

Uransa aikana Ahvenainen on konserttoinut yli 40 maassa. Muun muassa entisessä Neuvostoliitossa, Kiinassa, Japanissa, Yhdysvalloissa, Kanadassa sekä lukuisissa Euroopan maissa.

Vuosien varrelle mahtuu monia hupaisia tarinoita.

Seuraavaksi muutamia niistä.

Neuvostomenestys

Vuonna 1966 Ahvenainen kutsuttiin ensimmäisen kerran Neuvostoliittoon vierailemaan. Itänaapurin valloitus alkoi komeasti: Ahvenainen konsertoi loppuunmyydyssä Tallinna Filharmonian konserttisalissa.

Konsertin jälkeen häntä pyydettiin Neuvostoliiton tv-uutisiin. Ahvenainen esitti lähettyksessä **Nikolai Rimski-Korsakovin** sävellyksen *Kimalaisen lento*.

Muutaman viikon päästä Moskovasta saapui kirje. Neuvostoliiton kulttuuriministeriö kutsui suomalaismuusikon koko maan kattavalle kiertueelle. Ahvenainen otti kutsun vastaan mielissään.

Moskovan lentokentällä häntä oli vastassa kymmenen hengen delegaatio. Paikalla olivat muun muassa kaupunginjohtaja ja Moskovan filharmonisen orkesterin johtaja.

Tuosta alkoi 25 vuotta kestänyt perinne.

Ahvenainen kiersi Neuvostoliittoa vuosittain aina kolmen viikon ajan. Maan televisiossa hän esiintyi lukemattomia kertoja, ja konsertoi maan suurimmissa konserttisaleissa. Suomessa Ahvenaisen idän menestyksestä kirjoitettiin aina Helsingin Sanomia myöten.

Neuvostoisännät myös kestivät suomalaisvierastaan ahkerasti. Ahvenaiselle järjestettiin YYA-hengessä hienoja illallisia. Juttu luisti. Nauru raikui. Vodkaa kului.

Ahvenainen oli tähti.

Tutuksi tuli myös Neuvostoliiton kulttuurieliitti. Säveltäjäsuuruus **Aram Hatšaturjanin** syntymäpäivillä hän seurusteli ja vietti iltaa yhdessä säveltäjä **Dmitri Šostakovitšin**, sellisti **Mstislav Rostropovitšin** ja ballerina **Galina Ulanovan** kanssa.

Hivelikö suosio itsetuntoa?

”Kyllä se hiveli”, Ahvenainen myöntää.

”Mutta kyllä hyvä kohtelu edellyttää itseltäkin jotain. Ehkä kyse oli siitä, että olin savolainen ja pääsin helposti tutuksi ihmisten kanssa. Opettelin ennen matkalle lähtöä muutaman sanan venäjää ja paikan päällä vielä lisää. Rupesin vain puhumaan.”

Itämaiden ihmeitä

Vuonna 1983 Finnair aloitti suorat reittilennot Japaniin. Asiaa päätettiin juhlistaa paikan päällä Tokiossa ja esitellä samalla suomalaista kulttuuria.

Juhlailallinen järjestettiin arkkitehti **Frank Lloyd Wrightin** suunnittelemassa Tokion Imperial Hotelissa. Kutsuvieraita oli parisen sataa. Yhdessä pöydistä istui Japanin teollisuuden eliitti: Sony, Mitsubishin, Toyotan ja muiden suuryritysten pääjohtajat vieretysten.

Finnair oli lennättänyt paikalle kokon Suomesta. Tarjolla oli muikkuja ja muita kotimaisia perinneruokia.

Musiikista vastasi Veikko Ahvenainen yhdessä yhdeksänvuotiaan ihmelapsi ja hanuritahturi **Tatu Kantomaan** kanssa.

”Meitä pyydettiin menemään vähän lähemmäs pöytiä soittamaan. Varoitettiin kuitenkin, että tuonne johtajien pöydän luokse ei saanut missään nimessä mennä. No, kuinka ollakaan, mehän vain sitten mentiinkin”, Ahvenainen kertoo.

Hän kajautti haitaristaan **Mozartin Kevätlaulun**.

Kappaleen päätyttyä johtajat nousivat seisomaan ja kumartelivat tohkeissaan.

”Sanoivat vain, että hai hai hai”, Ahvenainen kertoo.

”Ihmettelivät tosin, että kuinka ihmeessä minä osaan sen soittaa. Heidän mielestään kun kyseessä oli japanilainen laulu. Niin ne kovasti väittivät. En minä sitten viitsinyt lähteä asiaa korjaamaan.”

>>>

Ahvenainen kiersi Neuvostoliittoa vuosittain aina kolmen viikon ajan.

Maailmalla konsertoidessaan Ahvenainen on soittanut suomalaisten ja kansainvälisten laulujen lisäksi myös paikallisia kappaleita. ”Aina pitää ottaa kuulijat huomioon”, hän muistuttaa. Kuva on vuodelta 1964.

KUVA: SEPPO HEINONEN / LEHTIKUVA

>>>

Kiinaankin Ahvenainen ennätti.

Konsertti pidettiin Pekingin yliopiston parituhatta henkeä vetävässä konserttisalissa. Esiintymisen jälkeen Ahvenainen kohtasi innokkaan kiinalaisyleisön. Nimikirjoituksen pyytäjää oli satoja. Lopulta Ahvenaisella alkoi olla jo kiire.

”Rupesin sitten vain sutkimaan. Vetelin viivoja sinne tänne”, hän muistelee.

”Siihen käveli sellainen silmälasipäinen professori katselamaan viereen. Hän ihmetteli sitä minun allekirjoitustani ja totesi, että ’Mr. Veikko, I did not know you write Chinese, too’. Olipa jumalattoman hieno kokemus!”

Kaikenlaista.

”Kehoni on kuin pankkitili”

Musiikin lisäksi myös liikunnalla on ollut tärkeä rooli Ahvenaisen elämässä. Hiihtämisen ja lenkkeilyn ohella tärkeäksi harrastukseksi muodostui aikanaan maratonien juokseminen.

Kestävyydsjuoksuun Ahvenainen sai kimokkeen juoksijalegenda **Martti Vainiolta** vieraillessaan 1990-luvun alussa Vainion omistamassa Lomakouherossa. Karstulassa sijainnut Lomakouhero oli aikansa maineikkaimpia ja suosituimpia tanssi paikkoja.

Konsertin jälkeisenä aamuna Vainio oli lähdössä lenkille. Ahvenainen tiedusteli, voisiko hän päästä mukaan.

”Oltiin menty vissiin viisi-kuusi kilometriä, niin Martti sanoi, että sullahan on hyvä jalannousu. Että sinunhan pitäisi mennä maraton juoksemaan. Kysyin, että mikäs se semmoinen on.”

Pian selvisi.

Ahvenainen suoritti maratondebyyttinsä Helsinki City Marathonissa elokuussa 1991. Aikaa reilun 42 kilometrin tarpomiseen ensikertalaisella kului 04.09.47. Ikää mittarissa oli 62 vuotta.

Stadionin porteista sisään juostessa yleisö hurrasi. Onpa hieno tunne, Ahvenainen ajatteli. Melkein kuin konsertissa olisi.

Viimeisimmän maratoninsa hän juoksi kuutisen vuotta sitten. Yhteensä Ahvenainen ehti osallistua 31 maratonille, aina New Yorkia myöten.

”Tulihan niitä juostua”, hän myhäilee.

Nykyisin Ahvenainen sanoo tyytyvänsä oikein mielellään päivittäisiin lenkkeihin. Hän painottaa silti nimenomaan juoksevana – sauvakävelyn kaltaiset hömpötykset hän jättää suosiolla muille.

”En ole vielä siinä iässä”, hän toteaa.

”Kehoni on kuin pankkitili. Olen tallettanut sinne paljon energiaa juoksemisen kautta. Tämä tili on hyvä pitää plussalla pahan päivän varalle. Hyvän kunnan ansiosta jaksan yhä harjoitella ja kiertää konserttimatkoilla. Vuodesta toiseen.”●

Soitin

Soitin-palstalla esitellään kauden kiinnostavia soitinuuksia ja oheislaitteita.
Teksti: Tommi Saarela

'59 Divine.

Lyhyt nelikielinen

KALIFORNIALAISEN G&L-tehtaan alkuvuodesta julkaisemat lyhytkaulaiset Fallout-bassot ovat saapumassa markkinoille. Tyypillisen 34 tuuman sijaan Fallout-bassojen skaala on vain 30 tuumaa, eli meikäläisissä mittayksiköissä kymmenen senttiä perusbassoa vähemmän.

Näppärästä koostaan huolimatta Falloutista saatu leivottua huomattavan potkiva ja monipuolinen basso, mistä kertoo esimerkiksi G&L:n klassisesta L-1000 -mallista tuttu kolmiasentoinen mikrofonikytkin, joka lupaa soittajan sormenpäihin kaikki sävyt vuosikertasoundista moderniin.

Leppärunkoista, helpposoittoiseksi kuvailtua uutuusbassoa on saatavilla kolmella ralliraidoitettulla viimeistelyllä (British Racing Green, Miami Blue, Racing Yellow), sen pulttikaula on vaahteraa ja otelauta karibialaista ruusupuuta.

Amerikkalaisvalmisteisen laatusoittimen hinta EU:ssa asettunee 1 500–2 000 euron vaiheille, vallitsevasta arvonlisäverokannasta riippuen.●

Lisätiedot: www.glguitars.com

Fallout.

DFP9D.

Suoravetoa tuplana

BASSORUMMUN poljin lienee rumpalin tärkeimpiä varusteita, joten sitä hankittaessa tuotteen laatuun ja toimintatapaan kannattaa kiinnittää erityistä huomiota. Perinteisten ketjuvetoisten pedaalien vaihtoehtona on tarjolla niin sanottuja suoravetopedaleita nykyään yhä useammat valmistajalta.

Suoravetopedaleissa liike polkimesta nuijalle siirtyy jäykän kokometallisen väliskappaleen avulla, minkä sanotaan vähentävän energiahukkaa sekä lisäävän soiton nopeutta ja täsmällisyyttä.

Yamaha suoravetoisen FP9D-pedaalimallin voi hankkia joko yksittäisenä tai DFP9D-tuplaversiona,

Klassikkokitaran paluu

DANELECTRO on julkaisut vuoden 1959 legendaarisesta Deluxe-mallistaan tribuuttiversiolla nimeltä '59 Divine. Retrokitarra tarjoilee esikuvastaan kopioitujen ominaisuuksien rinnalla tiettyjä uudistuksia, kuten kaksi vintage-henkistä yksikeilaista huulipuikkomikkipäätä eli kitarassa on nyt oma mikrofoninsa myös tallalle. Mikkikytkin on kolmiasentoinen.

Hiekkapuhalletut Alnico 6 -magneetit on suojattu ohutrunkoisiin messinki/sinkkiputkiloihin, ja mikkien tuottamaa alapääsointia kuvaillaan lämpimäksi ja avoimeksi, keskialuetta suorastaan kiehuvaiksi ja yläkertaan luvataan entistäkin selkeämpää, klassista Danu-sointia. Mikrofonien tyylikkään retrot volume- ja tone-säätimet on stäkätty päällekkäin.

Kitarassa on kuusesta valmistettu lyhytsarvainen body, 21-nauhainen ruusupuutelausta, täysin säädettävä talle sekä Gotohin vintage-henkisen virituskoneisto 15:1-välityssuhteella.

Danelectron alkuperäinen Deluxe vaikutti valmistajan mukaan vahvasti rock'n'rollin syntyvaiheissa, ja '59 Divine tuo mallin nykypäivään tarjoillen amerikkalaista perinnettä rautalangasta rockabillyyn ja surfista kantriin.

'59 Divine on saatavilla kolmella pintaviimeistelyllä, jotka ovat Dark Walnut, Flame Maple ja Fresh Cream. Etelä-Koreassa valmistetun kitaran hintaluokka asettunee Suomessa 800 euron tuntumaan.●

Lisätiedot: www.danelectro.com

Ahvenaisen musiikkiura alkoi koulupoikana ja jatkuu yhä. ”Onneksi en ole pakotettu lopettamaan. Fysiikka pelaa edelleen”, hän sanoo.

KUVA: HANNA-KAISA HÄMÄLÄINEN

Keikaton kevät

Elävä musiikki loppui maaliskuussa, koitti keikaton kevät. Se on nyt kääntynyt keikattomaksi kesäksi. Isku alalle on kova ja joka puolelle säteilevä.

Teksti HEIKKI JOKINEN

Helsingin Musiikkitalo sulki ovensa keskiviikkona 18.3. Joitakin konsertteja on esitetty keväällä suorana lähetyksenä ilman yleisöä. Kuvassa on Musiikkitalon Sonore-sali.

KUVA: NIKLAS NABB

Suomalaiset musiikkifestivaalit on peruutettu ainakin syyskuun alkuun asti, usein pidemmällekin. Ainakin heinäkuun loppuun sallitaan enintään 500 ihmisen kokoontumiset.

Senkin jälkeen tilanne on epävarma, sillä perumisen syynä olleen pandemian kehitystä ei voi varmuudella ennustaa.

Festivaalien uudelleen käynnistyminen ei ole kiinni ainoastaan määräyksistä, sanoo Finland Festivalin toiminnanjohtaja **Kai Amberla**. ”Uskaltaako festivaali ottaa riskin, että virus leviäsikin heidän festivaalillaan? Ja uskaltavatko ihmiset tulla?”

Epävarmuus jatkuu koko tämän vuoden ja voi jatkua ensi vuonnakin, Amberla arvelee. Festivaaleissakin on eroja. Klassisen musiikin kuulijat ovat usein iäkkäämpiä, ja kynnys lähtemään voi olla korkeampi.

”Finland Festivalin lähes sadasta festivaaleista mikään ei ole mennyt konkurssiin tai sanonut, että tämä oli tässä”, Amberla kertoo toukokuun lopulla.

Finland Festivals kokoaa yhteen taide- ja kulttuurifestivaaleja. Amberla korostaa, että hän ei tunne kaupallisten festivaalien tilannetta. ”Toivon, että nekin selviävät, esimerkiksi Business Finlandin tuella.”

Vakiintuneiden taidefestivaalien selviytymistä on auttanut tukijoiden joustavuus. Taiteen edistämiskeskus sekä opetus- ja kulttuuriministeriö eivät vaadi tukia takaisin, vaikka tapahtuma peruuntuisikin. Siihen voi hakea käyttötarkoituksen muutosta. Samoin tekee moni kunta, kuten Turku, Tampere ja Kuhmo.

Uusi hätäapu tarpeen

Sanna Marinin hallitus on antamassa 40 miljoonaa euroa lisätukea kulttuurin ja taiteen alalle huhti-toukokuun menetyksiin. Kulttuuritapahtumat saisivat tästä osan.

Ala tarvitsee ehdottomasti samanlaisen paketin myös kesäkauden huomattaviin nettotappioihin. ”Jos saamme sitä, se olisi hätäapua, jotta terveet festivaalit eivät menisi konkurssiin.”

Tuen tarve vaihtelee ja festivaalit ovat hyvin erilaisia. Jos pienet festivaalit ovat onnistuneet tekemään peruutukset ajoissa, vahingot voivat olla vähäisiä.

”Isot ja vakiintuneet festivaalit kuten Savonlinnan oopperajuhlat eivät selviä ilman tukia, vaikka päällään seisoi. Olemme arvioineet, että kesän taide- ja kulttuurifestivaalien hätäavun tarve on noin kuusi miljoonaa euroa.”

”Nyt kun keikkoja ei ole, tajuaa kuinka iso asia ne ovat.”

Esiintyjien peruminen tuo menetyksiä artisteille mutta on festivaaleillekin iso kysymys. ”Suurin osa agentuureista ymmärtää tilanteen. Kun rajat ovat kiinni ja lentokoneet eivät lennä, on se force majeure.” Bänditkään eivät lähde kiertueilleen, koska festivaalit on peruttu.

Virtuaalinen vappukonsertti

Kadonneitten festivaalien tilalle on kehitetty muuta. Esimerkiksi Kaustisten kansamusiikkifestivaalin puskasoitto siirtyi verkkoon ja Rauma Festivalin konsertti kohdistettiin verkossa kouluille, jotka saivat siihen liittyviä tehtäviä.

”Uusia avauksia on harjoiteltu vasta pari kuukautta, ja paljon on jo saatu aikaan. Jotta korona-ajasta olisi jotakin iloa, toivon että nyt oppisimme uusia ansaintamalleja. Kaikki ei voi olla ilmaista.”

Timo Lassy laskee, että keväälle tulee neljä keikkaa ja yksi jumalanpalvelus.

KUVA: TERO AHONEN

Suoratoisto ei kuitenkaan korvaa konserttia. ”Musiikkifestivaali ei ole pelkästään musiikkia vaan kohtaamisia. April Jazz toimi hienosti verkossa, mutta aika usein striimaukset ovat vain kalpeita korvikkeita, vähän kuin kofeiinitonta kahvia.”

JVG:n Ikuinen vappu -virtuaalikonsertti oli hyvä esimerkki siitä, mitä voi tehdä, Amberla sanoo. Siinä pelimootorin päälle luotiin virtuaalinen Helsinki. Teollisuushallissa vihreää seinää vasten kuvattu keikka sijoitui katsojien ruuduissa Senaatintorille.

Yleisö pääsi hengailemaan sinne avatareillaan eli luominaan hahmoina. ”Kun pelialan valtava digiosaaminen yhdistyy musiikkiin, voi tulla vaikka mitä.”

Musiikki on kuitenkin vain osa festivaalia, Amberla muistuttaa. ”Ajattele, mikä määrä romansseja jää syntymättä, kun ei ole festivaaleja. Festivaali on ihmisten tapaamista, oleilua sekä ruokaa ja juomaa. Koko idea on, että ihmiset kohtaavat.”

”Luulen, että ihmiset palaavat riemusta kiljuen fyysisiin konsertteihin, kun se on turvallista ja sallittua.”

Soittaminen maistuu edelleen

Keikkojen loppuminen tuli nopeasti ja yllätti kaikki. ”Minulla olisi ollut useita ulkomaisia keikkoja, joiden eteen olin tehnyt paljon duunia”, sanoo saksofonisti ja säveltäjä **Timo Lassy**.

”Kevät on mennyt ihmetellen ja keikkojen sekä hankkeiden siirtoja tehden. Se vie energiaa, mikä on osin lamaanuttanutkin.” Lassy vastaa pitkälti itse hankkeidensa järjestämisestä, siksi työ on erityisen vaativaa. ”Nyt kukaan ei uskalla suunnitella yhtään mitään.”

Lassy laskee, että keväälle tulee neljä keikkaa ja yksi jumalanpalvelus. ”Onni, että on päässyt hiukan soittamaan, kaikki eivät ole päässeet.”

”Soittaminen maistuu edelleen. Striimauskeikat pitävät soittokunnan olemassa, jos muutoin on ollut motivaatiovaikeuksia ottaa torvi kouraan.”

”Nyt kun keikkoja ei ole, tajuaa kuinka iso asia ne ovat”, Lassy sanoo. ”Erityisesti liveyleisö on tärkeää. Lopputuloksen kannalta se, että joku kuuntelee ja reagoi, on oleellista.”

Keikkoja kuorma-autosta

Timo Lassy soitti April Jazzin suoratoistokonserteissa. Hänestä on hyvä, että uusia avauksia kehitellään.

”Toivoisin, että kulutusikäytyminen muuttuu kun tajutaan, ettei elävä musiikki

JVG:n Ikuinen vappu -konsertti kuvattiin studiossa vihreää seinää vasten. Kuvaan liitettiin virtuaalinen Senaatintori ja näyttävä vappukeikka keräsi verkossa mittavan yleisön.

ole itsestäänselvyyttä.” Lippujen hintakin voisi elää. ”Pienet intiimit elämykset voivat olla arvokkaampia kuin olla stadionilla kymmenientuhansien joukossa.”

Lassy miettii sitäkin, miten tärkeää live-ominaisuus on ruudulla jatkossa ja ollaanko siitä valmiita maksamaan. ”YouTube on täynnä konsertteja.”

Hetkessä ja muuttumatta ei ala kriisistä selviä. Musiikkien ja tapahtumajärjestäjien työt lopuivat ensimmäisten joukossa ja alkavat viimeisten joukossa. ”Toiminnan on oltava taloudellisesti kannattavaa – ja haluaako kukaan tulla?”

Toukokuun lopussa Timo Lassy teki Flame Jazz Home Delivery -keikan Turussa. Kotipihalleen voi tilata kuorma-auton, jonka lavalta Lassy yhdessä bassonsoittaja **Ville Herralan** ja rumpali **Jaska Lukkarisen** kanssa teki 15 minuutin keikan.

Sitä voi kuunnella pihaltaan tai ikkunat aukaisten, turvavälit ja kymmenen hengen kokoontumisrajoituksen huomioiden.

”Kun [Flame Jazzin toiminnanjohtaja] **Jussi Fredriksson** kysyi minua mukaan, sanoin että kiinnostaa ehdottomasti”, Lassy sanoo. Yhden illan kestävä kiertokonsertti myytiin loppuun.

Festivaali meni verkkoon

April Jazz -festivaali meni kokonaan verkkoon huhtikuussa. Neljän illan aikana nähtiin kahdeksan esiintyjää ja lipun yhden illan suoratoistokonserttiin sai 9,90 eurolla.

”Kun jouduimme perumaan festivaalin, tuli lamaanusta, surua ja epätoivoa. Mutta kulttuuri ei kuollut, ja selvitimme eri yhteistyömahdollisuuksia, muun muassa Muusikkojen liiton kanssa”, sanoo festivaalijohtaja **Matti Lappalainen**.

Liitto perusti yhdessä Lippu.fi:n ja teknisen toteuttaja Rockwayn kanssa Keikalla.fi -palvelun. Se tarjoaa laajan valikoiman live-musiikkia suoratoistona sekä lyhyen aikaa jälki-toistona pientä maksua vastaan. >>>

INTOHIMONA MUSIIKKI

soundi.fi

- facebook.com/soundilehti
- instagram.com/soundilehti
- twitter.com/soundilehti

pop media

Finland Festivalin Kai Amberla (vas.), April Jazzin Matti Lappalainen sekä Muusikkojen liiton Sanni Kahlainen ja Ahti Vänttinen kertovat, kuinka monin tavoin poikkeuksellinen aika on vaikuttanut heidän alaansa ja työöhönsä.

Pahimpaan pulaan korona-keväänä joutuivat freelancerit.

>>> April Jazz sai siitä alustan. Keikat kuvattiin Helsingin G Livelabissa pienillä kokoonpanoilla, sillä sallittuun kymmenen hengen kokoontumiseen oli mahdollista niin keikan esiintyjien kuin tallentajienkin.
”Muusikot olivat iloisia, kun pääsivät taapaamaan toisia ja soittamaan turvaväleillä.” Hanke ei ollut April Jazzille taloudellinen, lipputulot menivät muusikoille ja tuotantoon. ”Lähdimme siitä, että näinä aikoina on hyvä tehdä jotakin.”

Digitaalisuudesta lisäarvoa

Koko festivaali tehtiin englanniksi ja markkinoitiin kansainvälisesti Music Finlandin kanssa. ”Huomasimme, että tälle oli kysyntää. Mukana yleisössä oli ulkomaalaisiakikin.”

Esiintyjinä olivat muun muassa **Vernerin Pohjolan** ja **Mika Kallion** duo, **Maja Manila** ja muovipullomusiikkia esittänyt **Tatu Rönnkö**.

Kameroiden avulla katsoja pääsi lähemmäksi esiintyjää, näki paremmin kuin monessa konsertissa. ”Digitaalisuudesta pitäisikin löytää lisäarvo. Se ei korvaa konserttia, mutta täydentää sitä”, Lappalainen sanoo.

Esiintymisen oheen tehtiin etukäteen haastatteluja Espoon näyttelykeskus WeeGeellä ja käytössä oli chat – johon moni osallistui. ”Yhteisöllisyyttäkin esiintyi, konserttien välillä oli Skype- tai Zoom-tapaamisia, jolloin kommentoitiin esitystä kavereille tai skoolattiin.”

Lappalainen uskoo, että he tekevät ensi keväänäkin jotakin tällaista. ”Täytyy muistaa, että kaikki eivät pääse konserttiin, he voivat olla sairaana tai heidän on vaikea liikkua. Näin voimme tavoittaa kaikki ihmiset, täydentää palettia.”

Muusikkojen liitto ahkeroin

Muusikkojen liitossa kevät on ollut poikkeuksellisen työntäyteinen. Maaliskuun puolivälissä liiton jäsenille tehdyn kyselyn mukaan 96 prosenttia vastaajista kertoi, että töitä on

peruuntunut pandemian vuoksi. Siitä tilanne ei ole parantunut.

”Kun tilanne alkoi, freelancereilla loppuivat kaikki keikat ja koko toimeentulo”, sanoo Muusikkojen liiton viestintäpäällikkö **Sanni Kahlainen**. Orkesterimuusikoista useilla työt jatkuvat harjoituksina tai suoratoistokonserteina. Lomautetut saavat ansiosidonnaista päivärahaa.

”Moni muusikko sinnittelee normaalistakin pienillä tuloilla, ja nyt on todellinen hätä, kun voi olla euro tilillä”, Kahlainen sanoo.

Muusikoista moni toimii osin yrittäjänä ja osin työsuhteisena. Siksi he törmäävät usein vaikeuksiin, kun määrittellään, kuka on oikeutettu työttömyyskorvaukseen.

”Ohjeistamme jäseniä näissä asioissa ja selvitämme tilannetta. Juristimme työskentelevät ahkerasti”, Kahlainen sanoo.

Free-muusikon kiirastuli

Ammattiliiton tehtävä on auttaa jäseniään, ja Muusikkojen liitto kehittää siihen uusia tapoja. Se on mukana pilotoimassa sekä Keikalla.fi -suoratoistohanketta että omien G Livebiensa kautta, sanoo liiton puheenjohtaja **Ahti Vänttinen**.

”Ihmiset ovat kyllä löytäneet live-strimaukset ja valmiit niistä maksamaankin, mutta toiminnassa on monella tapaa harjoittelun mukana ja käynnistysvaikeuksia.” Toive on, että se voisi tasoittaa sitä vaihetta, kun keikkapaikat käynnistyvät rajatulla kapasiteetilla.

Keikkojen suoratoisto saattaa jäädä pysyväksikin ilmiöksi, täydentäväksi palveluksi, Vänttinen pohtii.

Valtaosa muusikoista on freelancereita, ja he putoavat usein pois työttömyyskorvauksistakin. TE-keskukset määrittelevät muu-

sikkoja yrittäjiksi, mikäli töiden loputtua he harjoittelevat tai valmistelevat tulevia töitä. ”Se katsotaan työvoimapoliittisessa harkinnassa omaksi työksi eli yrittäjätöksi.”

”Yrittystuet taas eivät freelancereille valua, kun arvoketjut eivät live-markkinoiden pyyhdyttyä toimi. Tuoke saaneella firmalla ei ole mitään perustetta maksaa tukea muusikoille. Eivät ne lahjoitakaan voi.”

Muusikkoyrittäjien ja artistien tilanne ei myöskään ole keuhuttava. ”Yrittystukia osuu harvalle, ja yrittäjäkassasta ei työttömyysturvaa meidän alallamme juurikaan saada.”

Työsuhteisten muusikkojen tilanne on valoisampi. ”Orkesterikentällä ja kulttuurilaitoksissa suurin osa on säilyttänyt palkatunsa, koska töitä voi vielä jossakin määrin tehdä. Työvelvoitteeseen kuuluva kotiharjoittelu ja striimaukset ovat työllistäneet muusikkoja kriisinkin aikana.”

Ammattiliitot kasvavat

Useissa maissa, Suomessakin, koronakriisi on saanut ihmiset liittymään entistä ahkerammin etujaan puolustaviin ammattiliitoihin. Muusikkojen liitossakin on enemmän jäseniä kuin koskaan, puheenjohtaja Vänttinen sanoo.

Kriisiaika on ollut liiton toimistossa hyvin kiireistä. Uusia palveluja on kehitetty sekä järjestetty verkossa paljon osanottajia keränneitä luentoja ja tilaisuuksia muusikoille.

Jäsenten tuen ja neuvojen tarve on mittaava, ja siihen on pyritty vastaamaan. Valtiovaltaa on lobattu tuen saamiseksi ja eri tahojen, kuten Music Finlandin kanssa on tehty yhteistyötä.

Samaan aikaan muu alan toiminta jatkuu: sopimusneuvontaa annetaan ja työehtosopimuksista neuvotellaan. Niitä liitolla on 25. ●

Ääni

Ääni-palstalla esitellään kauden kiinnostavia äänitekniikan uutuuksia. Teksti: Tommi Saarela

Kolmiulotteista liveääntä

ELOKUVAMAAILMASTA tutuksi tullut kolmiulotteinen ”immersiivääni” etenee kohti keikkarintamaa. Suomessa pelin on avannut **Anssi Kela**, jonka yhden miehen konserttikiertue hyödynsi 3D-tyyppistä äänentoistoa L-Acousticsin kaiutinjärjestelmään yhdistetyn L-ISA -järjestelmäprosessorin voimin.

Järjestelmän kehittäneen ranskalaisen L-Acousticsin mukaan L-ISA:n avulla saliin pystytään luomaan ennen kokemattomia tilavaikutelmia esimerkiksi liikuttamalla ääntä katsojien etu-, takaja yläpuolella.

Keikkaoloissa ei tarvita välttämättä normaalia kookkaampaa PA-kaiutinkantausta, vaikka kaiutinten sijoittelu muuttuukin perinteisestä vasen-oikea -kattauksesta. Etulinjaan tarvitaan viidestä seitsemään kaiutinta, ja efektiikyttöön salin koon mukaan tietty määrä surround-kaiuttimia – jos halutaan.

L-ISA:n tavoitteena on kuunteluelämys, jossa esimerkiksi äänen tulosuunnan tarkkuus ylittää aiemmin koetun. Prosessorin tehtävänä on huolehtia, että miksatun kuulokuva välittyy mahdollisimman tarkasti jokaiselle kuulijalle istuma- tai seisomapaikasta riippumatta.

Anssi Kelan kiertueelta saatujen kokemusten mukaan immersivääniä käyttäminen ei ole juurikaan bändikattausta työläämpää, jos ennakkosuunnittelu on tehty huolella. ●

Lisätiedot: www.l-isa-immersive.com

Näppärämpää tallennusta

STEINBERGIN URC-perheen uutuus UR24C on USB-C-liittymällä varustettu 2 x 4 -arkkitehtuurilla varustettu audiosovitin. 32-bitteisellä resoluutiolla ja 192 kilohertsin näytetaajuudella toimiva UR24C on valmistajan mukaan suunniteltu tarjoamaan ammattimaisen tallennuskokemuksen hyvinkin kohtuulliseen hintaan.

Reissaamista kestävässä metallikotelossa on pakattu analogiääniä varten kaksi mikrofoni-esivahvistuksella ja Phantom-jännitteellä varustettua balansoitua XLR-komboliittintä, joista toisen saa sovitettua myös instrumenttikäyttöön, suoraan linjaan sovitettavaa kitaraa tai bassoa varten. Toistopuolen vaihtoehtoina tarjoutuu kaksi balansoitua linjalähtöä ja neljä RCA-linjalähtöä. Pakettiin kuuluvat myös Midi-liitäntänsä kahteen suuntaan.

Laitteen efektiisoftat (REV-X -kaiku, Channel Strip ja Guitar Amp Classics) voidaan liittää äänitettäessä monitorikuunteluun. Erillistä muuntajaa laite ei tarvitse vaan saa virtansa tietokoneelta tai jopa iPad Pro:lla USB-C-liitäntänsä kautta. Näin UR24C on näppärä ja tilaa säästävä ratkaisu paitsi kotistudioon myös mobiiliäänityksiin.

Noin 240 euroa maksavan UR24C:n mukana toimitetaan Cubasen kevytversio. ●

Lisätiedot: www.steinberg.net

Kevyemmin keikalle

ELECTRO-VOICEN uusi Evolve30M lupaa esiintyjälle taitelijalle kevyempää keikkailua kuin koskaan aiemmin. Valmistajansa uusin ja kompaktein yleisöäänentoiston tarkoitettu aktiivinen PA/mikseriyhdistelmä koostuu subwooferista, pilarikauitimesta ja sisäänrakennetusta mikserivahvistimesta.

Kahdeksankanavainen mikseri tarjoaa liitäntäpuolellaan neljän mikrofonesivahvistuksella varustetun monotulon lisäksi analogiset ja digitaaliset stereotulot. Kaikkia studioluokan efektitkin sisältäviä miksaustoimintoja voidaan ohjata QuickSmart-mobiilisovelluksen avulla, jolloin esiintyjä pääsee kuulostelemaan tilannetta yleisön puolella.

Setin subwoofer-yksikköön on sijoitettu 10-tuumainen bassokaiutin ja siihen kiinnittyvän alumiinitolpan nokkaan ripustetussa komposiittikoteloidussa pilariyksikössä on kuusi 2,8-tuumaista elementtiä. Evolve30M:n lisäetuna mainitaan huippu nopean pystytyksen lisäksi keveys, sillä aniharva PA siirtyy autosta lavalle yhdellä kantokerralla.

Evolve30M-paketti maksaa vajaat 1 300 euroa. ●

Lisätiedot: www.electrovoice.com

Anssi Kelan keikalla kuuloisteltiin kolmiulotteista live-ääntä.

Koronatukea Gramexilta

Tekijänoikeusjärjestö Gramex toteuttaa mittavan korona-tukipaketin muusikoille ja tuottajille. Gramexin yhdistyksen kokous päätti koronatuesta 8. toukokuuta. Tukea jaetaan useita reittejä. Koronatukea kohdistetaan musiikin esittäjien hyväksi Esittävän säveltaiteen edistämissäätiön kautta noin 874 000 euroa ja musiikkituottajille Musiikkituotannon tuki- ja edistämissäätiön kautta 150 000 euroa, minkä lisäksi musiikkituottajille tilitetään normaalia nopeammalla aikataululla noin 770 000 euroa elokuun lopulla. Muusikoiden koronatuen toteutusta ja jakamista koordinoi Esittävän Säveltaiteen Edistämissäätiö ESES. Tätä tukea jaetaan mm. Musiikin edistämissäätiö MES:in kautta ja Muusikkojen liiton uuden innovaation, Muusikkojen liiton applikaation kautta. Tukien hakeminen ei edellytä Gramexin asiakkuutta eikä Muusikkojen liiton jäsenyyttä.

Muusikkojen liiton Korona-apuraha ja applikaatio

Edellä mainittu Muusikkojen liiton Korona-apuraha musiikin esittäjille on haettavissa Muusikkojen liitto- applikaatiolla. Haku on auki toistaiseksi. Tuki on tarkoitettu musiikin esittäjille, jotka ovat korona pandemian seurauksena menettäneet toimeentuloaan. Etusijalla ovat päätoimiset musiikin ammattilaiset, jotka eivät ole saaneet menetettyjä tuloja kompensoivia etuuksia tai apurahoja tai joiden saamat etuudet tai apurahat eivät turvaa perustoimeentuloa. Korona-apurahaa myönnetään tarveharkintaisesti, ja sen suuruus on 1000 € tai 500 €. Haku on jatkuva ja avoinna toistaiseksi tukivarojen riittävydestä riippuen. Mikäli apurahan tarve lisääntyy, sitä voi hakea myöhemmin uudelleen. Hakemuksen käsittelyaika on noin kaksi viikkoa. Applikaation voi ladata Google Playsta ja App Storesta. Lue lisää Korona-apurahasta: www.muusikkojenliitto.fi.

gramex

Musiikki tekee hyvää